

PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE BRODOGRADILIŠTA IZ UGOVORA O GRADNJI BRODA

Stvarno nadležan prvostupanjski sud u Bergenu (Bergen Tingrett), Norveška
Presuda br. 19-094027TVI-BERG/1 od 20. lipnja 2019.

Brodogradilište je u svibnju 2015. godine raskinulo ugovor o gradnji broda uslijed naručiteljevog neispunjenja svojih ugovornih obveza. Kako je ugovor bio reguliran engleskim pravom, te je rješavanje sporova bilo povjerenom arbitraži u Londonu, brodogradilište je tamo pokrenulo protiv naručitelja arbitražni postupak sa zahtjevom, između ostaloga, za naknadu štete.

Arbitražno vijeće u Londonu donijelo je odluku u korist brodogradilišta, te je odredilo naručitelju da brodogradilištu, između ostaloga, naknadi štetu u iznosu koji će se tek trebati utvrditi na odvojenom arbitražnom ročištu, ukoliko se o iznosu štete prethodno strane u postupku ne nagode.

Pokušaji brodogradilišta da se postigne nagodba o iznosu štete ostali su bez uspjeha.

Naručitelj je ujedno i vlasnik jednog putničkog broda koji vije zastavu St. Vincent i Grenadini i koji je u sklopu svojega krstarenja u lipnju 2019. godine doplovio u luku Bergen, Kraljevina Norveška.

Kako brodogradilište nije imalo nikakvo osiguranje za svoju tražbinu, podnijelo je stvarno nadležnom prvostupanjskom sudu u Bergenu (Bergen Tingrett) prijedlog za donošenje privremene mjere zaustavljanja toga putničkoga broda zabranom napuštanja luke Bergen.

Sud je odobrio privremenu mjeru zabrane isplovljenja putničkoga broda iz luke u Bergenu.

Brodogradilište je, u svojstvu predlagatelja mjere osiguranja, podnijelo stvarno nadležnom prvostupanjskom sudu u Bergenu (Bergen Tingrett) prijedlog za donošenje privremene mjere zabrane raspolaganja brodom u vlasništvu naručitelja, u svojstvu protivnika mjere osiguranja, do podmirenja duga u iznosu od 8.875.986,29 eura.

U prijedlogu za privremenu mjeru zaustavljanja broda ukratko je navedeno da brodogradilište prema naručitelju ima pomorsku tražbinu naknade štete nastale uslijed neispunjenja ugovora o gradnji broda. Sud je utvrdio da je temeljem toga ugovora brodogradilište trebalo za naručitelja izgraditi ugovoreni brod, da

je uslijed naručiteljeva neispunjenja ugovornih obveza brodogradilište raskinulo ugovor, te je u cilju naknade dijela troškova gradnje prodalo brod u gradnji. Odluku o naknadi štete nastale uslijed raskida ugovora u korist brodogradilišta donijelo je arbitražno vijeće 27. lipnja 2016., a temeljem članka XV ugovora. Kako šteta nije naknađena, brodogradilište je pokrenulo novi arbitražni postupak u svrhu utvrđivanja iznosa štete. Naručitelj je osporio visinu odštetnog zahtjeva te podnio protutužbu u iznosu od 6.000.000 eura. Sud je utvrdio da postoje uvjeti za donošenje privremene mjere zaustavljanja broda temeljem članka 33.-2.(1) norveškoga Zakona o parničnom postupku i čl. 93.(1)(c) norveškoga Pomorskog zakona.

Sud je nadalje utvrdio da je prijedlog brodogradilišta osnovan, da naručitelj već duže vrijeme izbjegava ispuniti odštetni zahtjev brodogradilišta, te da je brodogradilištu teško naplatiti štetu u inozemstvu zbog nedostupnosti informacija o naručitelju koji je društvo registrirano na Britanskim Djevičanskim otocima.

Sud je stoga prihvatio prijedlog brodogradilišta za privremenu mjeru zaustavljanja broda naručitelja, te odredio naručitelju naknaditi troškove postupka.

U obrazloženju svoje odluke sud je utvrdio da se prijedlog za privremenu mjeru zaustavljanja broda temelji na pomorskoj tražbini iz članka 92.(1) norveškoga Pomorskog zakona.

Arbitražna odluka od 27. lipnja 2016. sama po sebi ne pruža osnovu za privremenu mjeru osiguranja prisilne naplate odštetnoga zahtjeva. Stoga je sud primijenio odredbe članka 91.(2)(c) norveškoga Pomorskog zakona, uzimajući pri tome u obzir da je brod u gradnji prodan i da više nije u vlasništvu niti jedne od strana u ovom postupku.

Sud je utvrdio da je naručitelj osobno odgovoran za štetu, te da nije vlasnik broda na koji se odnosi pomorska tražbina. Pravno gledano, odštetni zahtjev je opravdan zbog neispunjenja ugovora, a predmetni brod u gradnji smatra se "brodom" sukladno članku 93., a u smislu članka 91.(2)(c) Pomorskog zakona, koji pruža brodogradilištu mogućnost osiguranja tražbine u ovakvim situacijama. Situacija je u ovom slučaju za brodogradilište krajnje nepraktična. Sukladno članku 93.(1)(c) može se narediti zaustavljanje bilo kojega broda u vlasništvu naručitelja, a ovaj putnički brod jest u vlasništvu naručitelja.

U prijedlogu za privremenu mjeru zaustavljanja broda navedeno je da je taj brod usidren u luci u Bergenu na dan 20. lipnja 2019. u razdoblju od 9 do 22 h, što omogućava Sudu da postupi u navedenom periodu temeljem članka 32.-4.(1) Zakona o parničnom postupku i članka 95. Pomorskog zakona.

Sud je utvrdio da postoje uvjeti za izdavanja privremene mjere zaustavljanja broda naručitelja.

Sukladno članku 33.-3., čl. 33.-1. i čl. 33.-2. Zakona o parničnom postupku sud u ovom slučaju ima pravo odmah zatražiti provođenje mjere i poduzimanje mjera predostrožnosti.

Temeljem svega iznesenog u prijedlogu brodogradilišta, Sud je odlučio da brodogradilište kao predlagatelj ima pravo na naknadu štete u iznosu od 8.875.986,29 eura zajedno s kamatama i troškovima ovoga postupka temeljem članka 33.-2.(1) Zakona o parničnom postupku.

Sud je protutužbu naručitelja odbio.

Opravdavajući poduzimanje mjera predostrožnosti, Sud je prihvatio obrazloženje predlagatelja mjere osiguranja da ponašanje protivnika osiguranja / naručitelja navodi na opravdanu sumnju da će prisilna naplata naknade štete biti onemogućena ili znatno otežana ako se ne dopusti privremena mjera, odnosno da će se istu trebati prisilno izvršiti u inozemstvu. Tužitelj se posebno poziva na činjenicu da je protivnik osiguranja registriran na Britanskim Djevičanskim otocima, da su informacije o tuženom društvu nedostatne, da bi protiv njega vjerojatno bilo teško provesti postupak ovrhe u inozemstvu, te da neće biti lako ishoditi naknadu štete u periodu od tri godine nakon što je ista određena arbitražnim postupkom. U slučaju da se privremena mjera ne provede, brod će te iste večeri napustiti norveške vode. Na temelju svega navedenog, Sud je odredio mjere predostrožnosti sukladno članku 33.-2.(1) Zakona o parničnom postupku.

Predlagatelj osiguranja je dokazao opravdanost njegovog prijedloga za donošenje privremene mjere zaustavljanja broda i poduzimanja mjera predostrožnosti. Sud je utvrdio da prijedlog nije nerazmjernan, a sudu su predočeni dokazi da bi brod mogao izbjeći privremenu mjeru zabrane isplavljenja ako se ne provedu zakonske mjere predostrožnosti. Stoga je Sud odlučio bez odlaganja predočiti zapovjedniku broda odluku o privremenoj mjeri zabrane isplavljenja.

Za provedbu privremene mjere, izbor vrste mjere, kao i pravnu zaštitu njene provedbe, zadužen je općinski sudac temeljem članka 95. i članka 98. Pomorskog zakona, kao i članka 33.-5., čl. 33.-6. i čl. 33.-7. Zakona o parničnom postupku. Predlagatelj osiguranja je pred Sudom ustvrdio da je navedeni brod jedina njemu poznata imovina protivnika osiguranja.

Provedba privremene mjere uvjetovana je plaćanjem predlagatelja unutar jednog tjedna, počevši od 20. lipnja 2019., lučkih pristojbi sukladno članku 97.(1) i (2) Pomorskog zakona.

Protivnik osiguranja može, sukladno članku 96. Pomorskog zakona, spriječiti ili prekinuti provedbu privremene mjere namirenjem tražbine predlagatelja osiguranja u iznosu od 8.875.986,29 eura.

Temeljem navedenog, predlagatelj osiguranja ima pravo na naknadu troškova postupka sukladno članku 32.-10. i članku 20.-2., prvi odlomak, Zakona o parničnom postupku, te pravo da se na navedeni iznos zaračuna porez.

Sukladno drugoj točki članka 32.-10. Zakona o parničnom postupku troškovi postupka dodaju se tražbini iz prijedloga, koja tako ukupno iznosi 8,881,848.64 eura.

Sud je zaključio da postoji opasnost od bijega broda, te je stoga odredio mjere predostrožnosti, kao što je gore navedeno. Odluka se donosi bez prethodnog usmenog saslušanja, temeljem članka 32.-7.(2) i čl. 33.-3.(2). Zakona o parničnom postupku.

Sud je naglasio da strane u postupku i svi uključeni imaju pravo zatražiti usmeno saslušanje u vezi s ovom privremenom mjerom pri istom Sudu, no do takvoga saslušanja nije došlo.

Zoran Tasić, dipl. iur.

Dedicato Consulting d.o.o., Zagreb

Summary:

ARREST OF A VESSEL AS SECURITY FOR A SHIPYARD'S CLAIM UNDER A SHIPBUILDING CONTRACT

*Bergen District Court (Bergen Tingrett), Norway
19-094027TVI-BERG/1, 20 June 2019*

The plaintiff / shipyard terminated a shipbuilding contract due to the buyer's / defendant's repudiatory breach which the shipyard accepted and brought the contract to an end in May 2015. Since the contract was governed by English law and disputes thereunder were to be referred to LMAA arbitration, the shipyard commenced arbitration in London against the buyer, claiming, inter alia, damages. The arbitral tribunal made its decision in June 2016 in favour of the shipyard and ordered the buyer, inter alia, to compensate the shipyard for damages in an amount which was to be decided at a separate hearing, unless the parties settled in the meantime. The shipyard's attempts to settle the claim were without success. The buyer is also the owner of a cruise vessel under the flag of St Vincent and the Grenadines. The vessel arrived in the port of Bergen, Norway, in June 2019. Since the shipyard did not have any security for its maritime claim it made an application to the Bergen District Court (Bergen Tingrett) to arrest the cruise vessel whilst in the port of Bergen as security for the shipyard's claim.

The court arrested the vessel.